

פרק 25 ❓ הקרטלים: נעים להכיר

<http://media.blubrry.com/greatgame/feedlydd.files.wordpress.com/2018/08/d794d7a7d7a8d798d79cd799d79d-d7a0d7a2d799d79d-d79cd794d79bd799d7a8.mp3>

גם ב-[itunes](#): [קישור](#).

להורדת הפרק: [קישור](#).

הרעיון לסדרה על הקרטלים במקסיקו עלה לי לראשונה בקיץ 2016. הוא עלה כשהתבקשתי להרצות בפני איגוד מהנדסי הכימיה הישראלי וחשבתני: "למה לא לדבר על הצד האפל של המפגש בין כימיה וחברה?" אני מאוד התלהבתי; המארגנים קצת פחות.

שנתיים עברו והיום אני שמח להגיש בפניכם את הסדרה החדשה: "הקרטלים", שתעסוק בסיפור עלייתם של הקרטלים של מקסיקו, בתהליך ההתפתחות שלהם ובהשפעה הגיאופוליטית שלהם על מקסיקו בפרט והאמריקות בכלל. נדבר על קוקאין, על אבולוציה והשוק החופשי. בואו נתחיל.

שאלה שאתם וודאי שואלים היא למה פודקאסט על גיאופוליטיקה מדבר על הקרטלים של מקסיקו? לכאורה הם עוד ארגון פשע, כמו זה של האחים אבוטבול או של משפחת אלפרון. מקומם אולי בפודקאסט על פשע או רצח, וודאי לא גיאופוליטיקה. אז למה בכל זאת?

הקרטלים של מקסיקו הם חיה חדשה, חיה שחיה מפשע פלילי אך גדלה והסתעפה מספיק בשביל להיות איום גיאופוליטי. כל שנה הקרטלים [מרוויחים כ-38 מיליארד דולר](#) ממכירת סמים בארה"ב, שוק הסמים הגדול בעולם. בשביל לקבל מושג כמה גדולה הכמות הזו, אפשר להשוות את הרווחים שלהם לאילו של חברות חוקיות בשוק. קוקה קולה הרוויחה בשנת 2017 35 מיליארד דולר ממכירת המשקה הפופולארי בעולם. פייסבוק, ענקית הרשתות החברתיות, הרוויחה ב-2017 40 מיליארד דולר, מעט יותר מהקרטלים. אם נשווה אותם למדינות, הרי שהקרטלים מרוויחים את התמ"ג של ירדן או בוליביה. זו כמות כסף עצומה, שאפשרה לקרטלים לגדול לכמעט מדינות.

כך לדוגמה ב-2009 שני הקרטלים הגדולים במדינה [מנו כ-100 אלף איש](#), כמעט כמו הצבא המקסיקני המונה 130 אלף חיילים. השרשרת הלוגיסטית שלהם נמתחת מברזיל עד קנדה ומובילה אלפי טון של קוקאין והירואין בכל שנה. הם גם לא מחפשים להפיל ממשלות, אלא מעדיפים להשחית אותם. בחלק ממדינות מקסיקו הם הבוס, אם ע"י שיחוד בכירים או חיסול המתנגדים להם. המשטרה המקסיקנית חסרת אונים מולם ואפילו הצבא לא הצליח [לחסל אותם](#), למרות שהוא מנסה כבר 12 שנה.

הקרטלים הם כבר מזמן לא רק "ארגוני פשע" והם שווים את תשומת הלב שאני מתכוון להקדיש להם בפרקים הקרובים. הם יכולים ללמד אותנו איך הכלכלה הגלובאלית מאפשרת לאיומים קטנים להפוך גדולים ואם לא יצליחו לחסל אותם, הם עלולים להוות איום לא רק למרכז אמריקה אלא גם לארה"ב.

אבל לפני שנדבר על כל זה, צריך קודם לספר את הסיפור שלהם. והסיפור של הקרטלים מתחיל במולקולה אחת: קוקאין.

כימיקל קטן ומגניב

קוקאין הוא החומר האקטיבי בעלים של צמח הקוקה, צמח שמקורו במערב דרום אמריקה, באזורים שהם היום פרו ובוליביה. צמח הקוקה שימש את האינדיאנים של הרי האנדים מזה 3,000 שנה [בטיפול במגוון בעיות](#), כולל בעיות איכול, דיכוי רעב וכממריץ. בפרו ובוליביה [תוכלו למצוא את צמח הקוקה](#) במגוון צורות, כולל [בשקיית תה, משקאות או משחת שיניים](#). מי שיבקר שם יוכל למצוא את המקומיים לועסים בכל עת עלי קוקה, שיש האומרים שגם עוזרים להתמודד עם האוויר הדליל שיש בפסגות הרי האנדים.

במאה ה-17, כשהאירופאים ראו את השפעות עלי הקוקה על האינדיאנים, הם החלו לייבא את העלים לעולם הישן. אולם העלים ברובם לא הצליחו לשרוד את המסע ונולד הצורך לזקק את החומר האקטיבי, קוקאין, מעלי הקוקה בשביל שיהיה אפשר להשתמש בו גם באירופה. הראשון להצליח הוא מדען גרמני בשם פרידריך גאדקה ב-1855. פרידריך זיקק לראשונה את מולקולת הקוקאין ונתן לה השם המאוד לא מסחרי "אריטרואוקסילן".

ב-1860 שיפר את תהליך הזיקוק מדען גרמני אחר, אלברט ניימן והעניק למולקולה שם חדש וקליט יותר - cocaine, הלחמה של המילה "קוקה", העלים מהם מופקת המולקולה, ו"קייין", המסמן את החומר כחומר הרדמה מקומי. ניימן הבחין שהקוקאין גרם לתחושת נמנום בלשון. מאוחר יותר רופאים מצאו שהוא יכול גם לשמש להרדמה מקומית של העין. עד היום קוקאין משמש בניתוחי עיניים מסויימים, הודות לתכונות ההרדמה המעולות שלו. הצרה שהוא לא רק אפקטיבי כחומר מרדים.

קוקאין משפיע על אחד המנגנונים החשובים בגוף האדם ¹ מעגל הדופמין. דופמין הוא שליח עצבי המשוחרר בגוף כאשר אנו עושים משהו טוב (אבולוציונית) ונועד לחזק אצלנו את הרצון לעשות זאת עוד פעם. אוכל, פעילות גופנית, סקס ² כולם משחררים אצלנו דופמין. דופמין מוודא שנטרח לאכול ולהתרבות. אחרי שהדופמין משתחרר במוח ונקשר לקולטנים הייעודים לו בתאי העצב, מגיע חלבון המסיר את הדופמין ומחזיר אותו למקומו עד הפעם הבאה שישתחרר.

קוקאין מונע את התהליך. הוא נקשר [לחלבון האתראי](#) לסילוק של דופמין מהקולטנים בעצב ומונע ממנו לפעול. הדופמין נותר קשור לעצב וממשיך לעורר את התגובה החיובית המקושרת איתו. התחושה הטובה של דופמין נשארת זמן ממושך יותר ממה שהיה ללא קוקאין. הנוכחות של

דופמין לזמן ממושך היא שנותנת את תחושת האופוריה בצריכתו והיא גם נותנת תחושה של נמרצות, ביטחון עצמי ומצב רוח מרומם. כמו עלי הקוקה, [קוקאין](#) מונע לפרק זמן מסוים את הצורך בשינה ומדכא תחושת רעב.

הבעיה שקוקאין לא גורם רק לאופוריה. הוא גם גורם לעצבנות ומתח במשתמשים בו, עקב עלייה בלחץ הדם וטמפ' הגוף ושימוש בו אף עלול להוביל לפאניקה ופרנויה. שימוש ממושך גורם להתמכרות, פגיעה במוח ועליה בסיכון להתקף לב ושבץ מוחי.

אך את כל הנזקים הללו לא ידעו כשקוקאין יצא לשוק החופשי, באמצע המאה ה-19.

תרופה מספר אחת

מעט אחרי שזוקק ב-1855 [קוקאין הפך נפוץ כחומר ממריץ ששוק לציבור הרחב](#). הוא נמכר בין מחוזק שהיה חביב על האפיפיור ליאו ה-13 והמלכה וויקטוריה, או בתור משחה לשיכוך כאבי שיניים. [זיגמונד פרויד היה חובב גדול של קוקאין](#), חיבה שהתחילה בשנות לימודיו בבית הספר לרפואה בווינה והמשיכה כל חייו הבוגרים. הוא התייחס אליו כ"תרופת פלא" וכמוהו היו עוד רבים וטובים בציבור הרחב שצרכו קוקאין בהתלהבות. קוקאין היה כה נפוץ שב-1900 כל אמריקאי היה יכול להיכנס לבית המרקחת המקומי ולקנות גרם קוקאין טהור ב-25 סנט. וכמובן לא נשכח ש"קוקה-קולה" התחילה כמשקה מבוסס קוקאין שפותח ב-1886 כתרופה נגד תשישות. אגב, [עד היום קוקה-קולה](#) משתמשת בתמצית מעלי הקוקה שאינה מכילה קוקאין.

רק בתחילת המאה ה-20 התגלה הקשר בין צריכת קוקאין לבעיות בריאות והתקפים פסיכוטיים. [פרויד התחרט](#) בסוף שנותיו על השימוש בקוקאין שגרם לו לעיתים קרובות לדימום מהאף ודופק לא סדיר. מדינות רבות הוציאו את הקוקאין מחוץ לחוק, כולל ארה"ב. [השימוש בסם ירד](#) ובשנות ה-50 רבים כבר ראו בו מטרד השייך לעבר. הם לא יכלו לחזות שעם שנות ה-60 יגיע עניין מחודש בסמים משני תודעה ובכללם [קוקאין](#).

שנות ה-60 של ילדי הפרחים ואהבה חופשית היו ההתחלה של עניין מחודש בסמים בלתי-חוקיים בארה"ב: ב-1969 רק 4% מאוכלוסיית הבוגרים בארה"ב השתמשה במריחואנה. ב-1973 האחוז עמד על 12% וב-1977 כבר טיפס ל-24%. נתונים ברורים על קוקאין אין עד שנות ה-80, כשהשימוש בו ובקראק הפכו למגפה. כשצריכת הקוקאין הפכה למכה לאומית, השוק האמריקאי [צרך בסביבות ה-600 טון בשנה](#), מה שהציב אותו כשוק הגדול בעולם לקוקאין. כשהרווח הנקי לקילו קוקאין הגיע באותן שנים לכמעט 100 אלף דולר לקילו, היה ברור שמישהו יכנס לסצנה בשביל לגזור קופון שמן. ובשנות ה-70 הוא הופיע: פבלו אסקובר, המייסד של [קרטל מדיין](#) הקולומביאני.

קולומביה

הקרטל התחיל בשנות ה-70 במדיין, קולומביה. פבלו אסקובר היה אז סוחר סמים קטן: הוא

היה מברית משחת קוקה לקולומביה מפרו, היה מעבד אותה לקוקאין ושולח את המוצר הסופי לארה"ב במזוודות או בתוך אנשים. כמות החומר שהוברח הייתה קטנה והרווחים בהתאם. פבלו, שכנראה היה עם חוש טוב לעסקים, הבין ששליטה בכל שרשרת האספקה משתילי הקוקה עד המשלוח לארה"ב תניב לו רווחים גדולים יותר. אז הוא החליט ביחד עם עוד שלושה שותפים להרחיב את העסק הקטן שלו. בתוך שנים ספורות הפך קרטל מדיין לענק שביארו סיפק 80% מהקוקאין לארה"ב והרוויח כ-4 מיליארד דולר בשנה. הוא עשה זאת ע"י שליטה מלאה בכל שרשרת האספקה: הוא שלט בשדות הקוקה בקולומביה, פרו ובוליביה, מה שהבטיח לו אספקה סדירה של עלי קוקה וקוקאין. הוא גם הבריח את הקוקאין לא באמצעות אנשים, שיכולים להבריח רק כמה קילוגרמים תוך נקיטת סיכון רב, אלא באמצעות ספינות ומטוסים. והקרטל גם מכר את החומר הסופי בארה"ב, מה שאפשר לו להכתיב את המחיר. מהרי האנדים עד מנהטון, מדיין שלט בשרשרת הקוקאין. אסקובר הפך לפושע העשיר בהיסטוריה, עם שווי מוערך של כ-30 מיליארד דולר. לרגע נראה שקרטל מדיין ישלוט בכיפה לנצח. אך לכל דבר יש סוף.

אם לא ראיתם את הסדרה "נארקוס", לא אעשה לכם ספויילרים. רק אגיד שזה לא נגמר בטוב לא לפבלו ולא למדיין. בשנות ה-90' קולומביה ירדה מן הבמה ובמקומה עלתה מקסיקו.

מקסיקו

מקסיקו היא גיאוגרפית הצינור שמחבר בין השוק האמריקאי והיצרן הדרום אמריקאי. היא הצינור דרכו עוברים, חייבים לעבור, הסמים שמתדלקים את הנרקומנים של אמריקה. הקרטלים הקולומביאנים היו דומיננטים בשוק האמריקאי משום השליטה שלהם במקורות הייצור. כשהם איבדו אותה, הגיע שעת הכושר לקרטלים המקסיקנים למנף את היתרון שלהם.

כל הקרטלים המקסיקנים מייחסים את המקור שלהם לקרטל אחד, קרטל שבשנות ה-80' שלט ללא עוררין בשוק הברחות הסמים של מקסיקו: קרטל גוודלחרה. איך הוא עשה זאת? פשוט הוא הוקם ע"י שוטר. המייסד של קרטל גוודלחרה היה מיגל אנחל פליקס גאיארדו הידוע גם כ"אל-פדרינו", "הסנדק", שוטר במשטרה הפדרלית של מקסיקו. מיגל ניצל את הקשרים שלו עם מערכת המשפט ואכיפת החוק במקסיקו ועם ה-סי.אי.איי בארה"ב בשביל להשיג חסינות חוקית. הוא גידל מריחואנה והבריח קוקאין קולומביאני ומערכת החוק הביטה לצד השני. אולם סדרה של רציחות ומעצרים הכריחו את מיגל להבין שקרטל גוודלחרה היה גדול, גדול מדי והיה מסוכן מדי להמשיך ולנהל את כל עסקי הסמים במקסיקו ע"י ארגון אחד. למיגל היה רעיון איך לפתור זאת.

ב-1989 הוא כינס את ברוני הסמים הגדולים ביותר של מקסיקו וחילק ביניהם את נתיבי ההברחה. ברגע הזה נולדו הקרטלים של מקסיקו: קרטל חוראס קיבל את נתיבי ההברחה מסביב לאל-פאסו, טקסס. קרטל המפרץ את הנתיב הימי דרך הקריבים ודרך הריו-גרנדה גם הוא לטקסס. קרטל סינלואה קיבל את האזור הפסיפי של מקסיקו, הגובל בקליפורניה. אפשר

לראות זאת כ"הפרטה" של שוק הסמים המקסיקני, הבא אחרי שנים של ריכוזיות עקב המונופול של קרטל גוודלחרה. וכמו בשוק האזרחי, ההפרטה הולידה תחרות.

בתחילה התחרות הופנתה החוצה, לעבר ארגוני הפשע הקולומביאנים. אמדו קרילו פואנטס (Amado Carrillo Fuentes), שב-1995 עמד בראש קרטל חוראס, קיים בסוף 1995 ותחילת 1996 [מספר מפגשים](#) במרכז אמריקה עם נציגי הקרטלים של קולומביה ומקסיקו. המסר של פואנטס היה פשוט ² או שהקולומביאנים יצמצמו את שליטתם בשוק האמריקאי לטובת המקסיקנים, או שהמקסיקנים יעקפו אותם לחלוטין ויקנו קוקאין ישירות מפרו ובוליביה. פואנטס הכיר ביתרון של המקסיקנים: הם שלטו בנתיבי ההברחה לתוך ארה"ב ולכן לא הם היו תלויים בקרטלים הקולומביאנים, אלא הקרטלים הקולומביאנים תלויים בהם. הם יכלו לסלק את הקולומביאנים משרשרת האספקה, בעוד הקולומביאנים לא יכלו לעשות זאת, לא כשנתיבי ההברחה דרך הים והאוויר נסגרו עקב פעילות אינטנסיבית של ארה"ב. גבול ארה"ב-מקסיקו היה הנתיב המרכזי היחיד לצרכנים האמריקאים ומי ששלט בו ³ שלט בשוק.

חלשים ומפורקים, הקולומביאנים וויתרו על חלקם. הקרטלים המקסיקנים הפכו לבוס החדש. ב-1997, שנה אחרי ההסכם, הם כבר סיפקו כ-70% מהקוקאין לארה"ב.

תחרות

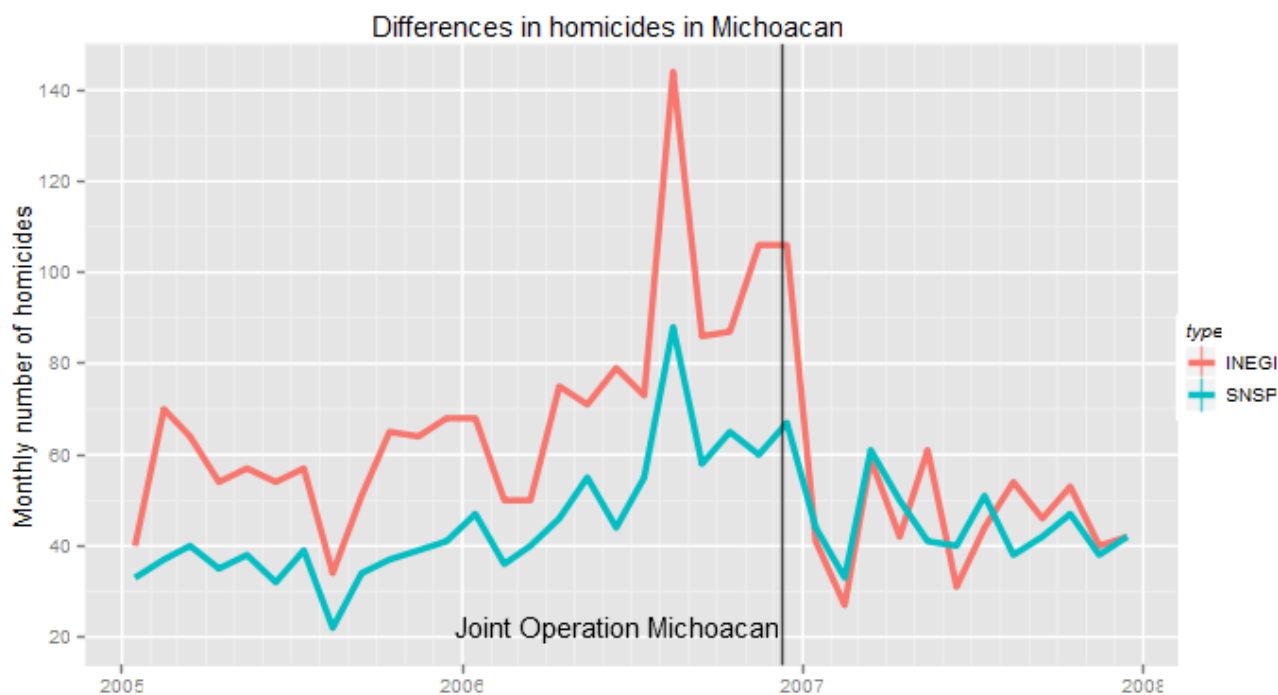
החזון של "אל-פדרינו" היה שע"י חלוקה מוסכמת של האזורים בין הקרטלים, הוא יוכל לשמור על השלום. הם יעבדו ביחד בשביל לשמור ולפתח את השוק. הוא לא לקח בחשבון שדינמיקת השוק שהוא יצר לא הייתה יכולה להוביל לשלום, רק למלחמה.

החלוקה בין הקרטלים הייתה נקודת פתיחה, לא נקודת סיום, לתחרות ביניהם. כל קרטל, כמו כל חברה, מעוניין וצריך להגדיל את הרווחים שלו. אם קרטל לא עובד על לחזק את כוחו וקרטל אחר כן, הרי שאותו קרטל ראשון שלכאורה "עומד במקום" בעצם הולך אחורה. אין יחסי "win-win" בין הקרטלים, רק משחק סכום 0: אם קרטל אחד השתלט על טריטוריה, כל שאר הקרטלים הפסידו אותה. אין שיתוף, אין חלוקה. והפסד בעולם האלים של הקרטלים משמעו דבר אחד בלבד: מוות. לא מצנח זהב, לא פנסיה מוקדמת ⁴ מוות.

התחרות בין הקרטלים התחילה לאט. ב-2003, כשראש קרטל המפרץ נעצר ע"י ממשלת מקסיקו, קרטל סינלואה זיהה את ההזדמנות והחל לזחול לתוך הטריטוריות הפרודוקטיביות של הקרטל. מעצרו של ראש הקרטל גם עודד את הצבא הפרטי שלו, שהורכב כולו מיוצאי יחידות מיוחדות של צבא מקסיקו, להקים קרטל משל עצמו ⁵ ["לוס זאטס"](#) ולפנות נגד אדוניו הקודמים, קרטל המפרץ. דרומה יותר, במדינה מיצ'ואקאן שעל חוף האוקיינוס השקט, קרטל בשם ["פאמיליה מיצ'ואקאן"](#) נאבק להשתלט על המדינה שהייתה השער דרכו הגיעו משלוחי קוקאין מקולומביה למקסיקו.

[בספטמבר 2006](#) חיילים של ה"פאמיליה" פרצו למועדון לילה והשליכו לעבר הרוקדים את

ראשיהם הכרותים של 5 חברי כנופיה יריבה, ביחד עם פתק המודיע שזהו חלק מה"צדק האלוקי" אותו מקדמת הקבוצה. מזעזע? כן. חריג במקסיקו של אותה שנה? [לא כל-כך](#). ב-2006 שיעור הרצח במיצ'ואקאן היה דומה לזה במשולש הזהב בצפון מקסיקו, או לזה בטריטוריות בגבול עם טקסס עליהן נלחמו סינלואה, המפרץ והזטאס. מה שהבדיל את מיצ'ואקאן מכל השאר היה שפיליפה קלדרון, הנשיא הנבחר של מקסיקו, הגיע משם. ב-11 בדצמבר 2006 קלדרון הכריז על "[מבצע מיצ'ואקאן](#)" לחיסול הקרטלים באמצעות הצבא. 4,000 חיילים נפרסו במדינת הבית של הנשיא והמלחמה של ממשלת מקסיקו נגד הקרטלים החלה.

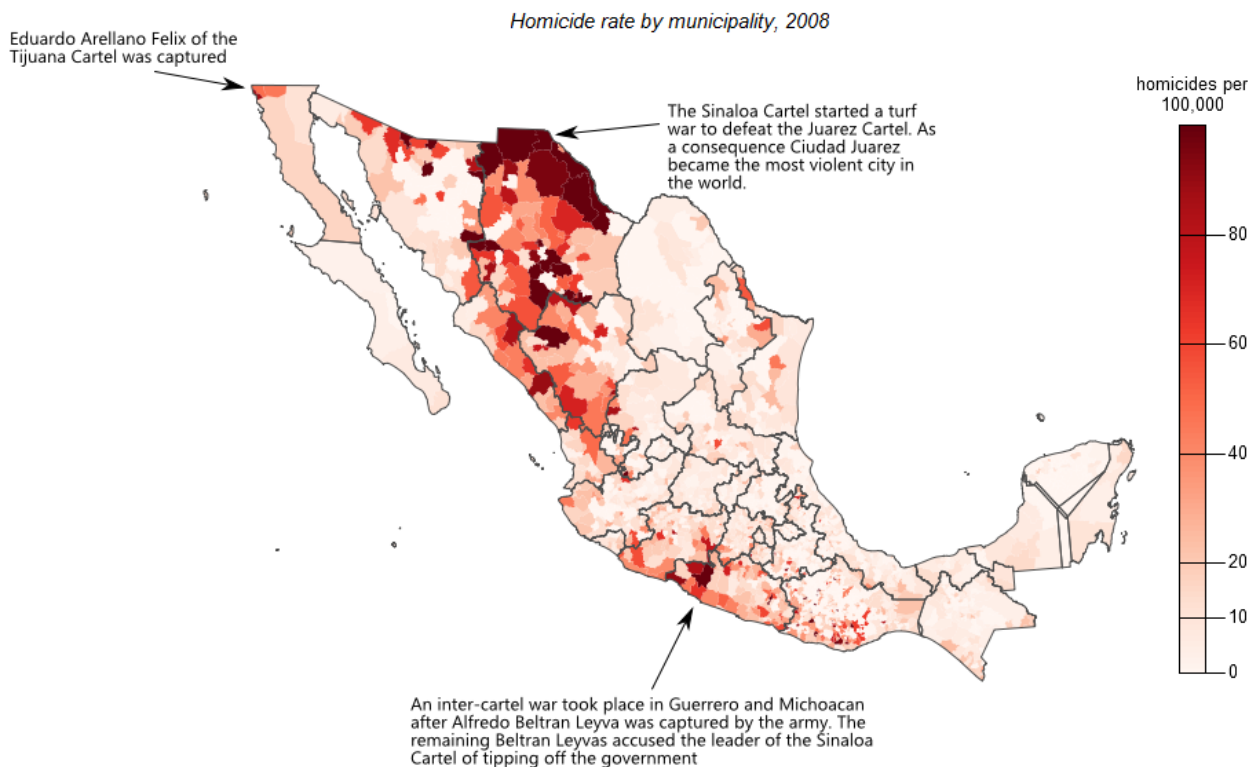
מספר מקרי רצח לחודש במיצ'ואקאן, 2005-2008. [מקור](#).

מלחמת הקרטלים של מקסיקו

כשאני מדבר על מלחמה אני מתכוון למלחמה של ממש. מאז 2006 הצבא המקסיקני מנהל מלחמה א-סימטרית נגד הקרטלים. הוא מבצע סיורים נגד סוחרים, שורף שדות אופיום ומנסה לתפוס או לחסל את ראשי הקרטלים. [מאז 2006 מעל 500 חיילים נהרגו](#) ע"י הקרטלים, או כמעט 42 חיילים כל שנה. לשם השוואה בכל שנות הלחימה בדרום לבנון ישראל איבדה 559 חיילים. הצבא המקסיקני איבד 500 איש בלחימה בתוך מדינתו שלו.

כמובן, בשנה הראשונה למלחמה אף לא אחד חשב שהיא תמשך כל-כך הרבה זמן. הסימנים הראשונים היו מעודדים: [ב-2007](#) שיעור הרצח במקסיקו ירד לשפל היסטורי של 9.34 מקרי רצח לכל 100 אלף תושבים. הצבא הצליח להחזיר את הסדר למיצ'ואקאן. לכאורה הפעלת הצבא הייתה מוצלחת. אבל שנה מאוחר יותר ב-2008 שיעור הרצח קפץ ל-11.82 והמשיך לטפס משם עד לשיא ב-2011. מה קרה?

הצבא היה לקרטלים מה שטורפים הם לבעלי חיים: החלשים נאכלו קודם, מה שהותיר עוד משאבים לחזקים. הצבא המקסיקני פגע תחילה בקרטלים החלשים, כמו ה"פאמיליה", חוראס וקרטל המפרץ. קרטל סינלואה זיהה את החולשה ופלש לטריטוריות של אותם קרטלים מוחלשים. במקום להביא לסיום של אלימות הסמים, הצבא רק הגדיל את היקפה. העיר חוראס הפכה ב-2008 לעיר האלימה בעולם עקב המאבק בין קרטל חוראס וסינלואה, [מעמד](#) שהעיר הצליחה לשמר גם ב-2009. חיילים של סינלואה נאבקו גם בזאטס בצפון מזרח מקסיקו ובכנופיות של מיצ'ואקאן בדרום המדינה.

שיעור מקרי רצח לפי מדינה במקסיקו, 2008. [מקור](#).

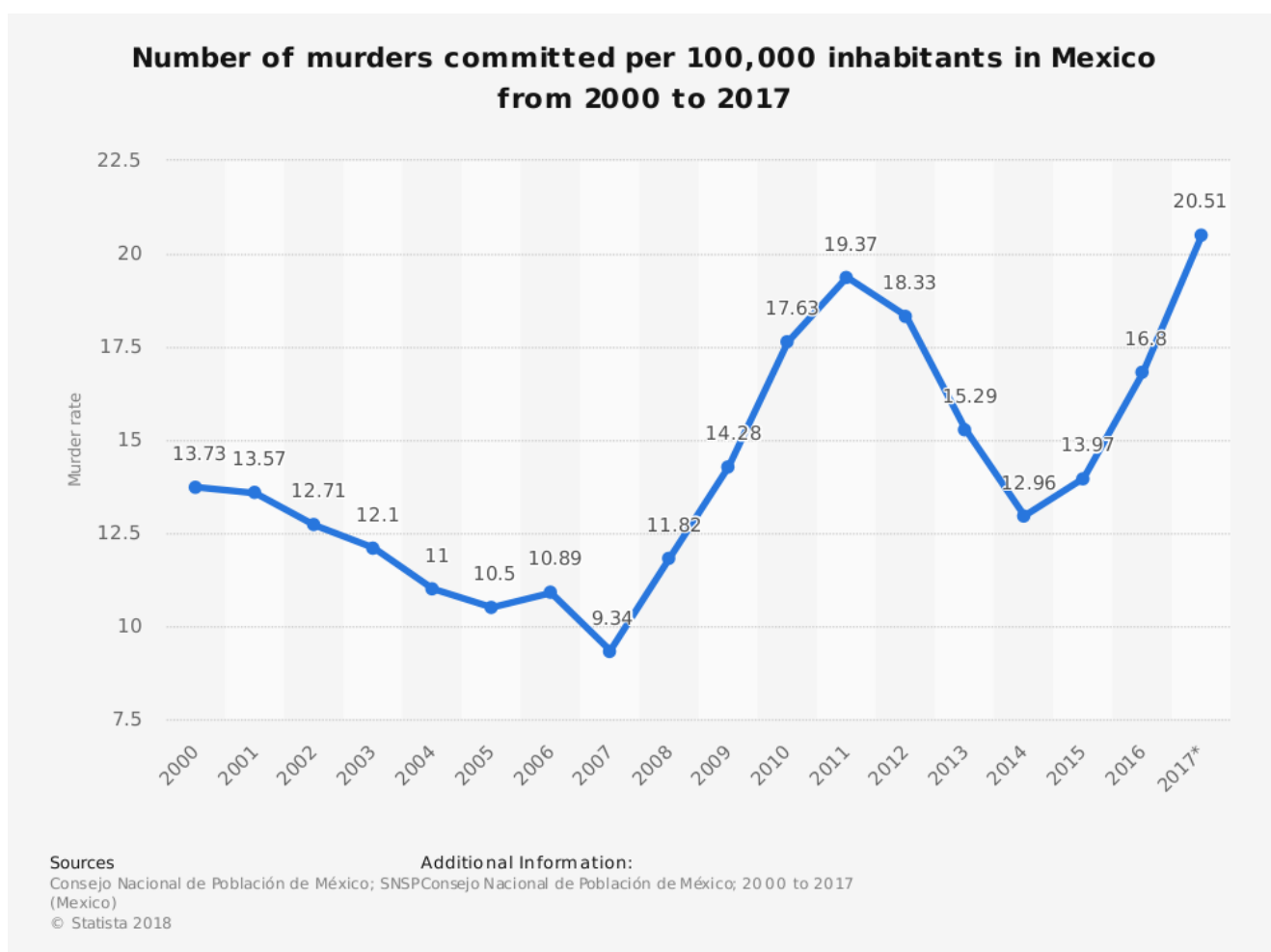
מה נותר היה לצבא לעשות, מול הקפיצה הזו באלימות? "להפנות את המאמצים נגד סינלואה!". ברכות, הבטחתם את המשך המלחמה.

רשימת מכולת

ב-1 בדצמבר 2012 פליפה קלדרון סיים את תפקידו כנשיא מקסיקו ובמקומו נכנס אנריקו פנה ניאטו. ניאטו ירש מקלדרון את מלחמת הקרטלים שנמשכה באותה עת כבר 6 שנים, ללא סוף נראה לעין. [ניאטו נכנס לתפקידו עם רשימה של 37 שמות](#), 37 שמות של סוחרי הסמים האלימים והחזקים במדינה. זו הייתה רשימת המטרות של ניאטו, כשבראש הרשימה כיכבו אנשי מפתח של קרטל סינלואה ובראשם המנהיג הבלתי מעורער שלו: "אל צ'אפו", חואקין גוסמן. ניאטו רצה לחסל את הקרטלים ע"י כריתת הראשים שלהם. כמו קודמו, הוא לא הבין תהליכים אבולוציוניים.

קלדרון שלח (מבלי להתכוון) את הצבא המקסיקני לחסל את הקרטלים החלשים. הוא אפשר לקרטל החזקים להפוך לחזקים יותר ובראשם קרטל סינלואה, שהתפשט מהטריטוריה המקורית שלו לכל אורכה של מקסיקו. ניאטו בא והחליט לעבוד בכיוון ההפוך: הוא רצה לחסל את הקרטלים החזקים ביותר ע"י חיסול הראשים שלהם. הצרה שעל כל ראש קרטל שנעצר או נהרג, יש שני סגנים שעכשיו רוצים להתקדם. ואיך מתקדמים? ע"י חיסול היריב או התפצלות מן הקרטל הגדול ויצירת קרטל קטן יותר, שיתחרה בו. וברגע שפורצת מלחמת הירושה יש כמובן קרטל אחר, חיצוני, שינסה לפלוש לטריטוריה ולנצח את שני הצדדים הלוחמים. כך במקום שמעצר של ראש קרטל יקטין את האלימות, הוא מכפיל ומשלש אותה. במקום לחסל קרטלים, הוא רק מעלה את מספרם. וככל שמספרם עולה, הם נהיים אלימים יותר ויותר בניסיון לשמור על הטריטוריה הקטנה שלהם ולבלוע את המתחרים.

זו המורשת של קלדרון וניאטו: בשנת 2000 היו במקסיקו 4 קרטלים בלבד ושיעור הרצח עמד על 13.7 מקרי רצח לכל 100 אלף תושבים. בשנת 2013 היו כבר 9 קרטלים גדולים ועוד 45 ארגונים קטנים ושיעור מקרי הרצח עלה ל-15.9 מקרים לכל 100 אלף תושבים. במקום לנצח את הקרטלים, הממשלה רק החמירה את המצב.

מס' מקרי הרצח ל-100 אלף תושבים במקסיקו, 2000-2017

מקסיקו היום היא מדינה על סף תהום. והמפתיע שזה לא בגלל האלימות. לא שהאלימות היא זניחה. בשנת [2017](#) מספר הנרצחים במדינה זינק ל-29,000 אלף הרוגים. ראשים כרותים, קברי אחים, חטיפות ועינויים הפכו לחלק משגרת החיים בחלקים מסוימים של מקסיקו. אפילו היו כמה מקרים של [המסת גופות בחומצה](#). כן, כמו בפרק ההוא ב-[The Blacklist](#).

הסיבה שמקסיקו היא על סף תהום היא התפוררות מוסדות השלטון בה. בחירות דמוקרטיות? במהלך עונת הבחירות האחרונה של מקסיקו [נרצחו מעל 130 פוליטיקאים](#) ע"י הקרטלים. אחד מהם נורה בראשו בעודו מצטלם ב"סלפי" ביחד עם תומכים. [מועמד אחר נורה במכוניתו](#) בדרך חזרה מעצרת בחירות. מועמדים רבים הבינו את הרמז וחזרו בהם ממועמדותם. חופש העיתונות? מקסיקו היא [המקום המסוכן ביותר לעיתונאים](#) אחרי אזורי מלחמה. 12 עיתונאים נרצחו ב-2017, חלקם מפני שדיווחו על מקרי שחיתות בממשלה והמשטרה. ושלטון החוק? ב-26 בספטמבר 2014 [נחטפו 43 סטודנטים](#) מבית הספר למורים של איגואלה (Iguala) ע"י המשטרה הפדרלית. לאן הם נלקחו? מה עלה בגורלם? ולמה? עד היום לשאלות הללו אין תשובות. השרידים של סטודנט אחד בלבד נמצאו. ומה עשתה המשטרה הפדרלית? ניסתה לטייח את המקרה, ע"י [עינוי והוצאת עדויות בכפייה](#) מלפחות 51 חשודים מתוך 129 החשודים שהיא לקחה לחקירה. אם זו לא דוגמה להתפוררות שלטון החוק, אינני יודע מהי.

סיכום

התחלנו את הפרק בהיכרות עם קוקאין והשפעותיו המזיקות. המשכנו עם פבלו אסקובר, קרטל מדיין וקרטל גוודלחרה. משם למלחמות הקרטלים של תחילת שנות ה-2000 ולבסוף הגענו לשחיתות ולחוסר התפקוד של המוסדות במקסיקו של 2018. אך למרות שמקסיקו היא מקום לידתם של הקרטלים, אם אנחנו רוצים באמת להבין את הסכנה שהם מציבים למדינות אנחנו צריכים לפנות דרומה יותר [?](#) למשולש הדמים של מרכז אמריקה.